O kontrole - 2. Kontrola, čo to je, jej význam a poslanie v dodržiavaní pravidiel zákonnosti :)

Kontrola je cieľavedomá, organizovaná a odborná činnosť, ktorou sa zabezpečuje životaschopnosť a súdržnosť hospodárskeho systému. Kontrola v teórii riadenia nadväzuje na plánovanie, organizovanie, personalistiku a vedenie. Úlohou kontroly posúdiť vhodnosť, reálnosť dosiahnutia stanovených cieľov a tvorba impulzov na nové ciele. Ďalšou úlohou kontroly je zistiť rozdiely skutočnosti od vytýčených cieľov a sústavne podávať podnety na ovplyvňovanie kontrolovaných subjektov takým spôsobom, aby sa skutočnosť približovala k žiadanému stavu.[1]

Kontrolný systém na Slovensku je tvorený samostatnými kontrolnými orgánmi, a niektorý z nich majú prierezový charakter. Ich základnou úlohou je zabraňovať ovplyvneniu rozhodovania subjektívnymi vplyvmi. Vylúčenie týchto vplyvov sa realizuje pomocou týchto činnosti: presadzovanie neosobných pravidiel do rozhodovacieho procesu, tvorba jednotných pravidiel rozhodovacieho procesu, minimalizácia vplyvu ľudského faktora v rozhodovacích procesoch a tvorba podmienok na objektivitu v rozhodovaní.[2]

Význam kontroly

Kontrolou rozumieme výkon oprávnenia porovnávať skutočný a predpokladaný stav nejakej činnosti a vytyčovanie opatrení na zabezpečenie ich súladu. K základným charakteristickým črtám kontroly patrí objektívnosť, odbornosť a včasnosť kontrolnej činnosti. Objektívnosť kontroly sa ukazuje v prístupe k zisteným skutočnostiam. Kontrola zisťuje fakty objektívne, nie skreslene, neúplne a povrchne. Pri odbornej stránke sa kladie dôraz na požiadavku odborných predpokladov pracovníkov kontroly. Kontrola musí byť vykonávaná včas, aby sa zabránilo tomu, že zistené nedostatky narastú do väčších rozmerov. Zo všeobecnej kontroly vyplývajú nasledovné druhy činnosti[3]:

- zisťovanie a analýza skutočného stavu,
- porovnávanie skutočného a požadovaného stavu, zhodnotenie skutočného stavu a pátranie po príčinách, ktoré spôsobili odchýlky,
- prijatie opatrení na odstránenie zistených odchýlok a uplatnenie zodpovednosti za protiprávne konanie.

Charakteristika kontrolnej činnosti

Kontrola predstavuje náročnú interakciu a sociálnu komunikáciu. Realizácia kontrolnej činnosti má celý rad dôsledkov. Dotýka sa nielen sebadôvery kontrolovaných, ale môžu vznikať aj konfliktné situácie a rozpory. Preto je veľmi dôležité projektovať priebeh kontroly, postupovať korektne a spravodlivo. Kontrola by sa mala chápať a pripravovať ako pozitívna činnosť, ktorá je dôležité na stále usmerňovanie procesov, ľudí, času, finančných prostriedkov na zabezpečenie cieľov organizácie. Zamestnanci by mali participovať na procese kontroly, pretože často je najlepšou kontrolou sebakontrola. Niektoré odchýlky kontrolovaných procesov od plánov sú bežné, a ak nepresahujú určitú hranicu, nie je potrebne im venovať veľkú pozornosť. Kontrolná činnosť by sa mala orientovať na výstup a výsledky a nie na spôsob vykonávania činností a ich sprievodné znaky.[4]

[1] **NEUBAUEROVÁ, E. a kol. 2006. *Financie územnosprávnych celkov*. s. 199.**

[2] **NEUBAUEROVÁ, E. a kol. 2006. *Financie územnosprávnych celkov*. s. 207-208.**

[3] **ŠKULTÉTY, P. 2011. *Verejná správa a správne právo*. s. 63-64.**

[4] **KRÁČMAR, J. a kol. 2013. *Kontrolovanie*. s. 42-43.**

Copyright © 2013 - 2024 Encyklopédia poznania